

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι, ὅταν εἶδε τὴν ἀρχὴν τοῦ Καποδιστρίου ἐξολισθαίνουσαν εἰς τυραννίαν τρίβον, δὲ ὠλιγώρησε νὰ εὐθύνη κατ' αὐτῆς φαρμακεροὺς δόιστους.

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι κατεκραύνησε τὴν δυναστείαν τοῦ Ὄθωνος ὅταν τάγματα Βαυαρῶν κατεπλημμύριζον τῆς Ἑλλάδος τὰς πόλεις, ὅταν οἱ Ἕλληνες τοῦ Φεραίου κατεσυκοφαντοῦντο ὡς ἀνάξιοι συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, ὅταν τῆς Πνυκὸς τὸ βῆμα εἰσῆγα, καὶ λιψ δουλόφρονος πολιτικῆς ἐμάραινε τὸ αἱματόρραντον ἄνθος τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ εἰκοσιένα.

Ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, διότι ἦτο :

Τῆς δημοκρατικῆς δρυὸς τῆς ξηρανθείσης κλάδος.

Διότι εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος φέρων εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἀνησυχίαν τῆς· διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα :

Ὀλοσχερῆ ἀλήθειαν αὐτὸ δὲν ὑποφέρει

Καὶ φυγαδεύονται Ῥουσσῶ, Βαίλοι καὶ Βολταῖροι.

Διότι ἡ ἑλληνοπρεπὴς φωνὴ του διεκήρυσσε :

Περίγελως κατέστημεν τῆς ὅλης οἰκουμένης·

Τεμάχια ἡμιθνητῆ ἐχίδνης κεκομμένης,

Ὑπὸ σημαίαν ὁ καθεὶς μιᾶς ἐφημερίδος,

Πρὸς ὄλεθρον τῆς δυστυχοῦς ἐρίζομεν πατρίδος,

Καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁ εἰς σπαράττομεν τὸν ἄλλον·
Μανιακοὶ φατριασταὶ τῶν Ῥώσων, Ἄγγλων, Γάλλων,
Καὶ ξένοι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς οἰκεῖοι πρὸς τοὺς ξένους,
Καὶ οὐδεμίαν ἔχοντες φιλοτιμίαν Γένους,
Καὶ πᾶσαν θυσιάζοντες ἀρχὴν εἰς τὸ συμφέρον,
Νὰ φέρῃ τὴν πατρίδα μας ἀφῆσαμεν τὸ φέρον.

* *

Ἦτο ὁ βάρδος τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἀγῶνος, ἦτο φιλόπατρις καὶ φιλελεύθερος καὶ εἶχε γράψει :

Ἡ καλὴ γενέτειρά μας ἡ Ἑλλὰς καταπατεῖται,

Ἄλλὰ σεῖς τὸν ἄτιμόν σας ὕπνον ἔτι κοιμηθῆτε

Στρατηγοὶ τῆς, τῶν ὁποίων ἡ ποτὲ μεγάλη σπάθη

Χρόνους τώρα μακροὺς δέκα εἰς τὴν σκωριῶσαν θήκη

Ὡς ν' ἀπέκαμεν ἐστάθη

Χωρὶς δόξαν, χωρὶς νίκην !

Κάτω ρίψατε τὰ ὅπλα τῆς Γραβιάς, τῆς Ἀραχώβης

Κάτω ρίψατε τὰ ὅπλα τῆς Βαλτέτσῆς, τῆς Κλεισιόβης!

Εἶν' αὐτὰ βαρέα πλέον διὰ τὸν βραχίονά σας

Ἐλαφρὰ σας εἶναι μόνον τὰ σιδήρινα δεσμά σας.

* *

Καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον !

ΙΩ. ΜΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ γαλλικὴ ἐφημερὶς «Πρωία» ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 2 Νοεμβρίου ἔ. ν. δημοσιεύουσα στατιστικὴν τῶν ἐν Εὐρώπῃ σιδηροδρόμων κατὰ τὸ ἔτος 1883 σημειοῖ τὴν Ἑλλάδα ἔχουσαν πρόοδον 12 0)0, ἐνῶ ἡ Ἰταλία σημειοῦται ἔχουσα 4 1)3, ἡ Αὐστρία 4 1)4 0)0, καὶ ἡ Γαλλία 3 0)0 Τὰ κράτη ταῦτα ὕστεροῦσι τῆς Ἑλλάδος, καθόσον συνεπλήρωσαν πρὸ πολλοῦ τὰ σιδηροδρομικὰ αὐτῶν συμπλέγματα, ὧν ἡμεῖς μόλις πρό τινος ἠρξάμεθα. Ἡ Γερμανία ἀριθμεῖ 36,000 χιλιομέτρων σιδηροδρομικὰς γραμμὰς, ἡ Ἀγγλία 30,000, ἡ Γαλλία 29,000, ἡ Ῥωσσία 25,000, ἡ Αὐστρία 20,000, ἡ Ἰταλία 9,000, ἡ Ἰσπανία 8,000, καὶ μετὰ τὰ ἐν τῷ μεταξύ λοιπὰ κράτη ἔρχεται ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀριθμοῦσα 22 χιλιομέτρων. Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1884 θὰ παρουσιάσῃ μεγάλην διαφορὰν πρὸς τὸ 1883, καθόσον συγχρόνως ἐνεργεῖται ἡ κατασκευὴ τριῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

* *

Ὁ γάλλος συγγραφεὺς κ. Ὁρέλ, ὁ πρὸ μηνῶν ἐκδόους μελέτην τινὰ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν Ἄγγλων, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὁ Τζὼν Μπούλ καὶ ἡ νῆσός του» ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἑτέραν μελέτην ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ συγγραφεὺς, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ πλειστων τῶν συμπατριωτῶν του, ὁμολογεῖ ἀπεριόριστον ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως, ἥτις ἐπιτρέπει εἰς τὰς Ἀγγλίδας νὰ συνδιαλέγωνται καὶ συσχετί-

ζωνται ἐλευθέρως μετὰ τοῦ ἐτέρου φύλου, ἐνῶ ἡ τοιαύτη ἐλευθερία αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γαλατίδας ἀδελφάς των. Ἰδίως ἐξαίρει τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ συζύγου τῆς ὑπὸ τῆς νεάνιδος ἐν Ἀγγλίᾳ, παρβαλλῶν αὐτὸ πρὸς τὸ ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατοῦν σύστημα, ὅπερ χαρακτηρίζει ὡς πεπαλαιωμένον λείψανον παλαιοῦ συντηρητικοῦ φρονήματος, ἡκιστα ἐμπρέπον εἰς τὸ φιλοπροοδευτικὸν πνεῦμα τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ. «Πῶς !» ἐκφωνεῖ ἐνθουσιῶν, «ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν νηπιῶν ἀκόμη ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ κνήμαι εἶναι ἐλεύθεραι καὶ ὁμως οἱ Ἄγγλοι οὔτε φαλακρότεροι οὔτε βλακισιότεροι εἶναι τῶν Γάλλων». Ἄλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς του λήγει ἐνταῦθα παραλληλίζων τὴν κατάστασιν τῆς ὑπάνδρου ἀγγλίδος πρὸς τὴν τῆς ὑπάνδρου γαλλίδος, εὐρίσκει τὴν μὲν δουλείαν τὴν δὲ ἀνεξαρτησίαν. Ἡ Ἀγγλίς, λέγει, κατέχει ὅλως δευτερεύουσαν θέσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐνῶ ἡ Γαλλίς εἶναι ἰσοβάσιμος πρὸς τὸν συζυγόν τῆς, ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς μάλιστα τάξεσι συμερίζεται μετὰ τοῦ ἀνδρὸς τὰς φροντίδας τῶν ὑποθέσεων του, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὴ κρατεῖ τὰ βιβλία. Ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ἡ ἐξαιρετικὴ ὑπόληψις μεθ' ἧς οἱ υἱοὶ ἐν Γαλλίᾳ θεωροῦσι τὴν μητέρα των, ἥτις οὐδέποτε ἀποβάλλει τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν τῆς.

* *

Κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν Ἀγγελιαφόρον Νέας Ὑόρκης τὰ μέλη καὶ ὁ ποιμὴν τῆς πλουσιωτάτης ἐν Νέας Ὑόρκης

συναγωγῆς Ἰσραηλιτῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐορτάζωσι τὴν Κυριακὴν διὰ θείας λατρείας. Μεγάλην διήγειρεν ἀντίστασιν ἡ καινοτομία αὕτη, φαίνεται ὅμως πιθανὸν ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ μέτρου θέλουσι θριαμβεύσει τῆς μερίδος τῶν ἀντιφρονούντων, ὅτι τοιοῦτον διάβημα ἤθελεν ἐπενέγκει τὴν κατάργησιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Σαββάτου καὶ πασῶν τῶν μετ' αὐτοῦ συνεχομένων ἱεροτελεστιῶν.

* *

Πολλοὶ ψυχολογοὶ ἀνέλαβον τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον τὰ καλὰ ἢ κακὰ ἐνστικτικὰ, τὰ ὑπολινθάνοντα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μὴ ἀνδρωθέντος ἔτι ἀνθρώπου, δύνανται ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων καὶ ποῖον εἶναι τὸ ὄριον τῆς πρωϊμότητος, μέχρι τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ἐξωτερικευθῶσιν. Ἡμεῖς παραλείποντες τὸ φιλοσοφικὸν μέρος, ἐραυζόμεθα τὰ κυριώτερα παραδείγματα, ἅτινα ἀναφέρουσι οἱ πραγματευθέντες τὸ ζήτημα, καθ' ἃ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἢ οἱ διάσημοι κακοῦργοι ἀπὸ νεαρωπότητος ἡλικίας κατέδειξαν τὸ στάδιον, δι' ὃ τοὺς προώριζεν ἡ φύσις αὐτῶν.

Πρῶτον μεταξὺ αὐτῶν βεβαίως δικαιοῦται νὰ καταταχθῇ τὸ περὶ τοῦ Μόζαρτ θρυλούμενον ὅτι πενταετῆς ὢν ἤρξατο παίζων τὸ βιολίον τοῦ πατρὸς του καὶ ἔνεαετῆς συνέθεσε μελωδίαν διὰ κλειδοκύμβαλον. Ὁ Οὐγκὼ ἀναφέρεται ὡς δεκατετραετῆς συνθέσας μέγα δρᾶμα κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ Πασκᾶλ δεκαετῆς ἔλυε τὰ δυσκολώτερα προβλήματα τῆς γεωμετρίας. Περὶ τοῦ Βετχόβεν ἐπίσης λέγεται ὅτι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας κατέδειξε τὴν κλίσιν του πρὸς τὴν μουσικὴν. Ὁ Ναπολέων διεκρίνετο ἐν τῇ τάξει του διὰ τὴν πρὸς τὰς ἱστορίας τῶν πομῶν καὶ τῶν μαχῶν προτίμησίν του. Ὁ Λασενκιρ νεαρῶτατος ἠθέλησε νὰ πνίξῃ ἕνα μεθ' οὗ συνεκοιμήτο ἐν τῷ δωματίῳ καὶ ἐπλάστογράφησεν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πατρὸς του. Ὁ Τρόμπαν πολλὰκις παρέσχεν ἀφορμὴν νὰ προμαντεύσῃ τις ὅτι κατὴντα εἰς τὴν λαυμητόμον, καὶ μακρὸς ἐπακολουθεῖ ὁ κατάλογος ὄλων τῶν ἀγενείων σοφῶν ἢ ἀγρίων, οἵτινες ἐδείχθησαν ἀνώτεροι τῆς ἡλικίας των προαγγέλλοντες τὸ μέλλον αὐτῶν.

* *

Ὅταν ὁ Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' μετέβη εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Mons, ἡ κυρία Μαιντενὸν εἶπε πρὸς τὸν Λουβῶα « Μὰς ἐγγυᾶσθε περὶ τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως; — Ὅχι: ἀπεκρίνατο ὁ ὑπουργός, ἐγγυῶμαι περὶ τῆς δόξης του.

* *

Ὁ ἐσχάτως ἀποθανὼν μέγας γάλλος νομοδιδάσκαλος Φωστὲν Ἐλί πρὸ πολλοῦ εἶχε παύσει μετερχόμενος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου ἢ μάλλον ἐλάχιστα μετῆλθεν αὐτὸ ἀφιερθεὶς ἀρχῆθεν εἰς τὴν μελέτην τῶν νόμων καὶ τὴν συγγραφὴν. Αἰτία τούτου δὲν ἦτο φυσικόν τι ἐλάττωμα ἢ ἄλλη παρομοία ἀφορμὴ, διότι καὶ ῥητορικὰ χαρίσματα ἀρκετὰ εἶχε καὶ θάρρος ἰκανὸν καὶ ἰκανὰς ἐπιτυχίας κατήγαγεν ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου του· ἀλλὰ περιέργως τὸν

εὐθὺν ἄνδρα ἀπεγοήτευσαν ἀντὶ τῶν ἀποτυχιῶν, ὡς συμβαίνει συνήθως, αἱ ἐπιτυχίαι του. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ δυσέβητον καὶ ἰδίως παρ' ἡμῖν ἰδοῦ ἐν τῶν πολλῶν ἀνεκδύτων τοῦ βίου του τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπομακρύνσεώς του, ἧς λέγεται ὅτι καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἐκ τῶν μᾶλλον συμβαλόντων περιστατικῶν.

Ἡμέραν τινὰ προσεκληθῆ εἰς μίαν τῶν φυλακῶν τῶν Παρισίων ὅπως ἴδῃ ὑπόδικόν τινα, κατηγορούμενον ἐπὶ κλοπῇ μεγάλου ἀριθμοῦ μετοχῶν ἐκ τινος Τραπεζίης. Ὁ πελάτης ἐξέθηκεν εἰς τὸν δικηγόρον ὅλα τὰ ὑπὲρ τῆς ἀθωότητός του ἐπιχειρήματα, τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι ἦτο ἀθῶος καὶ τῷ ἀνέθηκε τὴν ὑπεράσπισίν του. Πράγματι δὲ μετ' ὀλίγον προσδιωρίσθη ἡ δίκη αὐτοῦ καὶ ὁ Φωστὲν Ἐλί προσῆλθε καὶ ὑπερήσπισε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τοῦ λόγου καὶ τῶν γνώσεών του τὸν κατηγορούμενον, ὅστις καὶ ἐκηρύχθη ἐν βοῇ καὶ παμψηφεί ἀθῶος.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν δίκην κύριός τις εὐπρεπέστατα ἐνδεδυμένος καὶ εὐγενεστάτου ἐξωτερικοῦ ἔκρουε τὴν θύραν τῆς κατοικίας τοῦ Φωστὲν Ἐλί. Ἦτο ὁ πελάτης του, ὅστις ἤρχετο νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ τὸν πληρῶσῃ διὰ τὴν ὑπεράσπισιν. Ἐκτελεσθέντων καὶ τῶν δύο τούτων ἦτο ἤδη ἔτοιμος νὰ φύγῃ, μὲ τὸν πῆλον εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ τείνων τὴν ἄλλην πρὸς τὸν νομομαθῆ, ὅτε αἰφνης μειδιῶν:

— Μίαν τελευταίαν συμβουλήν, ἀγαπητὲ διδάσκαλε. Ἐμπορῶ τώρα ἀκινδύνως νὰρχίσω νὰ πουλῶ τὰς μετοχάς; Ὁ ἀπλοϊκὸς Φωστὲν Ἐλί ἔμεινε κατάπληκτος καὶ ἀνυδρος.

* *

Ὁ στρατηγὸς Κατινά, πληγωμένος κατὰ τὴν μάχην τοῦ Chiari, ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀκλόνητος καὶ προσεπάθει νὰ παρατάξῃ τὸν στρατὸν: «Ποῦ θέλετε νὰ ὑπάγωμεν; εἶπεν αὐτῷ ἀξιωματικὸς τις ἐμπρὸς εἶναι ὁ θάνατος.—Καὶ ὀπίσω τὸ αἶσχος, ἀπεκρίνατο ὁ στρατηγός.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΛΑΡΕΤΥ

Ὁ Ἰούλιος Κλαρετύ ἐγεννήθη τὴν 3 Δεκεμβρίου 1840 εἰς Limoges: ἐξεπαιδεύθη εἰς τὸ Λύκειον τοῦ Βοναπάρτου καὶ δὲν ἐβράδυνε διὰ τῆς ἐκτάκτου ἐφύιας του νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Figaro, τῆς Revue francaise, la France, l' Illustration κλπ. Εἰς τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἠκολούθησε τὸν στρατὸν τοῦ Ρήνου ὡς ἀνταποκριτῆς τοῦ Rappel καὶ τῆς Opinion nationale. Συνέγραψε δὲ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πλεῖστα ὅσα φιλολογικὰ ἔργα.

Ὁ Ἰούλιος Κλαρετύ γνωστὸς διὰ τὸν φιλελληνισμόν του μετὰ τὰ τελευταῖα μάλιστα ἐν Παρισίοις συμβάντα περὶ τῆς λέξεως Grec ἀπέκτησε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἧς ἐλάχιστος φόφος καὶ ἡ ἐν τῷ Ἀττικῷ Μουσεῖῳ δημοσιευομένη σήμερον εἰκὼν του.